

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی
درمانی قزوین

LOG BOOK

تهیه و تنظیم : فاطمه نظری شادکام
کارشناس ارشد آموزش پزشکی
کارشناس EDO دانشکده پرستاری و مامایی

تعامل هدایت شده در محیط بالین

هدف ما این است که دانشجویان بعد از اینکه دانش پایه را یاد گرفت بتواند تعامل هدایت شده ای را در محیط بالین داشته باشند. واقعیت این است که کنترل اساتید بر تجربه یادگیری دانشجویان در محیط واقعی کم است. به همین دلیل در سال های اخیر سعی شده است از روش های آموزشی استفاده شود تا اساتید کنترل بیشتری بر فرآیند یادگیری در محیط های واقعی بیمارستان و جامعه داشته باشند.

تفاوت تجربیات در محیط مشابه

اگر قرار است دانشجویان تجربیات متفاوتی داشته باشند ما چگونه می توانیم اطمینان حاصل کنیم که دانشجوی ما با یک حداقل توانمندی این بخش یا دوره ها ترک خواهند کرد. این یک چالش است که اساتید را به سمت لاگ بوک هدایت کرده است.

اهداف یادگیری مهم CORE OBJECTIVE

بحث اساسی دیگر این است که ما شواهد داریم که دانشجویان علیرغم این که در

محیط های مختلفی قرار دارند ما می توانیم تمهیداتی فراهم کنیم که دانشجویان به

Core objective (اهداف یادگیری مهم و ضروری) که در برنامه آموزشی آنها

قرار دارد، برسند.

چرا لاگ بوک؟

لاگ بوک در واقع یک وقایع نگار است آنچه که دانشجو تجربه می کند یا وقایعی که

با آن مواجه شده است را می نویسید و این تجربه ثبت شده بعداً "مورد استفاده خود

دانشجو و استاد و مربی او قرار می گیرد و برای اینکه پی ببریم فرد چه تجربه ای را یاد

گرفته است. در حقیقت لاگ بوک شواهدی از دستیابی به اهداف آموزشی در حیطه

دانش، نگرش و مهارت در دسترس استاد قرار می دهد.

چک کردن لاگ بوک

بهتر است استاد یا مربی هر چند وقت یک دفعه با دانشجو بنشیند و **Log Book** او

را چک کند و نقاط قوت و ضعف دانشجو را به صورت کلامی بازخورد دهد مثلاً"

بگوید که در این قسمت این تجربه ی مهم بود که شما نداشتی یا این کاری که روی

آن تمرکز کردی مهم نبوده است. به جای آن که یک بازخورد مکتوب بدهد.

شکلهای متفاوتی از لاگ بوک

گاهی شکل وقایع نگار پیدا می کند (**diary**) درست مثل دفترچه خاطرات است.

منظور این است که فرد احساسات و عواطفش را خیلی راحت تر بیان می کند که این

می تواند اطلاعات خیلی مفیدی به ما بدهد که یک **Log book** به ما ندهد. اما

وقتی دانشجو ها زیاد هستند و نیروی انسانی برای بررسی لاک بوگ کم است یا زمان

محدود است، بهتر است که از روزنگار اجتناب کنیم و یک Log book داشته

باشیم.

لاگ بوک ها در محیط بالینی

هر چند لاگ بوکها اصولاً "بعنوان یک ابزار برای بررسی فعالیت های روزمره یادگیری

ساخته شده اند اما کاربرد اساسی شان در محیط بالینی پزشکی است. از لاگ بوک هم

می توانیم در دوره علوم پایه دانشجویان پزشکی همچنین دانشجویان دندانپزشکی و

پرستاری و مامایی هم استفاده کنیم.

نظارت بر عملکرد بالینی

(HCFA) بیان می کند در کشور آمریکا اگر یک فعالیت درمانی یا کلینیکی که

دانشجو و انترن انجام دهد، نظارت نشود دولت پولی برایش پولی پرداخت نمی کند،

تا این حد آنها برای نظارت اهمیت قائل هستند.

یک سوال: آیا ما می توانیم بر روی تمام فعالیت های دانشجویان نظارت کنیم؟ این به این معنی است که ما در تمام ساعات شبانه روز به تعداد دانشجویان یک نفر ارزیاب داشته باشیم و سایه وار دانشجویها را دنبال کنیم خوب این همیشه امکان پذیر نیست. در واقع یک نظارت غیر مستقیم است. اینجا بحث لاگ بوک مطرح می شود. در واقع لاگ بوک ابزاری است برای نظارت غیر مستقیم عملکرد بالینی دانشجویان.

بررسی میزان نیل به اهداف آموزشی

نه تنها از لاگ بوک برای ثبت فعالیت های دانشجو استفاده می شود بلکه ما می توانیم از لاگ بوک برای اصلاح ساختار برنامه آموزشی خودمان هم استفاده کنیم این یعنی چه؟

از مزایای لاگ بوک این است که غیر از اینکه می تواند یک بازخورد باشد برای اینکه دانشجو تجربه یادگیری خود را اصلاح کند یا طبق برنامه آموزشی پیش رود. می تواند

یک بازخورد باشد برای برنامه ریزان که ببینند آیا به اهداف برنامه آموزشی خود می

رسند یا خیر؟

بازخورد موثر

کدام بازخورد موثر است ؟ فیدبک باید چه مشخصه ای داشته باشد؟

بازخورد باید شرایط خاصی داشته باشد.

○ همه جانبه باشد.

○ خالی از استرس باشد.

○ پیش دآوری انجام نشود.

○ حتی الامکان جنبه ی اصلاحی داشته باشد یعنی فقط جنبه ی ایراد گیری

نداشته باشد.

○ به سادگی در دسترس باشد.

اما یک سؤال: ما بازخورد مناسب رامی شناسیم و دوست داریم که از آن استفاده کنیم

چگونه می توانیم یک بازخورد با این همه مشخصات داشته باشیم؟؟!

یکی از روشهای ایده آل برای بازخورد
دادن استفاده از لاگ بوک است.

می توانیم از لاگ بوک برای یک بازخورد ساختارمند استفاده کنیم . دانشجو برای بازخورد گرفتن از فرآیند یادگیری خودش الزاما" نیازمند ناظر نیست یعنی در خیلی از دانشگاهای مطرح دنیا، بحث **Self-adjustment , self- feedback** مطرح هست . یعنی برای دانشجویان اهداف یادگیری مشخص می شود بعد می گویند تجربه ی خودتان را ثبت کنید آخر هفته این تجربه ها را با اهداف آموزشی مقایسه کنید، ببینید چقدر موفق بوده اید؟

شرایط بازخورد مناسب

بازخورد در طول ترم باید جنبه ی **formative** داشته باشد یعنی تکوینی و به منظور اصلاح دانشجویان باشد. در صورتی که فید بک جنبه ی **Summative** و در نمره پایانی دانشجویان موثر باشد. در آنها ترس و استرس ایجاد می کند و باعث می شود اثر بخشی فیدبک کاهش یابد.

مزایای لاگ بوک

در دانشکده ی پزشکی دانشگاه ماسریخ دیدند که وقتی حجم لاگ بوک ها زیاد شد، برنامه ریزان توانستند ببینند که بین بیمارستانهای مختلف شان چه تفاوتی وجود دارد. از قبل نمی دانستند که دانشجویان در چه بیمارستانی بهتر یاد می گیرند یا تجربه ی بهتری دارند یا کدام بیمارستان آموزشی تر است. اما لاگ بوک ها به آنها کمک کرد که بتوانند در مورد تفاوت بیمارستان های آموزشی قضاوت کنند و مشکلات برنامه های آموزشی بیمارستان ها را اصلاح کنند.

تغییرات کوریکولوم بر اساس لاگ بوک

آقای Ferrell در مطالعه متاآنالیز خود که حاصل مقایسه مطالعات مختلف است، بیان نمود که یکی از بهترین روش ها برای اعمال تغییرات در کوریکولوم آموزشی، استفاده از تحلیل داده های مربوط به لاگ بوک ها هست. این موضوع در دانشکده ی دیگری هم تجربه شده است و دیدند که ساختار برنامه های آموزشی بالینی از طریق لاگ بوک می تواند بهبود و ارتقاء پیدا کند.

لزوم تبعیت دانشجویان از لاگ بوک

یک موضوع بسیار مهم این است که لاگ بوک خوب است تا زمانی که دانشجو از آن تبعیت کند و بتواند از آن استفاده کند. یک لاگ بوک خوب اگر استفاده نشود. لاگ بوک بی فایده ای خواهد بود.

یک سئوالی پیش می آید و آن این است که آیا دانشجویان لاگ بوک را دوست دارند؟ و از آن استفاده می کنند یا خیر؟ آقای Vanek بررسی کرده و دیده است که اغلب اوقات دانشجویان اهمیت و توجه کافی را برای پرکردن لاگ بوک قائل نیستند و همین امر موجب عدم دستیابی به اهداف لاگ بوک می شود.

چگونه دانشجویان را ترغیب کنیم تا از لاگ بوک استفاده کنند؟

آقای Vanek در بررسی خود یکسری موارد را پیدا کرده و بیان نموده که اگر این موارد رعایت شود، اهمیت لاگ بوک برای دانشجویان زیاد می شود:

لاگ بوک ها حتی الامکان ساده باشد.

کدگذاری های متعدد نداشته باشد.

یک فرآیند استاندارد برای استفاده از لاگ بوک باید داشته باشیم زمان دادن و تحویل دادن لاگ بوک همچنین شیوه پرکردن آن.

حتی الامکان از پرسش های بسته (Closed questions) استفاده شود.

لاگ بوک خیلی سریع تحلیل شود. و بازخورد مناسب و به موقع به دانشجو داده شود.

خیلی مهم است که دانشجو حس کند که لاگ بوک وسط ترم تحلیل شده و بازخورد می گیرد.

از آن مهتر دانشجو اگر حس کند از لاگ بوک ها برای تصمیم گیری های مربوط به کوریکولوم آموزشی استفاده می شود، قطعاً "در پر کردن لاگ بوک توجه بیشتری خواهد نمود و با آن به صورت جدی تری برخورد خواهد کرد.

دستور العمل تهیه Log BOOK

دانشگاه علوم پزشکی.....

LOG BOOK بخش..... بیمارستان.....

۱. نام:

۲. نام خانوادگی:

۳. دانشجوی رشته:
۴. ترم تحصیلی:
۵. شماره دانشجویی:
۶. طول دوره آموزشی:
۷. تاریخ شروع کارآموزی:
۸. تاریخ خاتمه کارآموزی:
۹. مربی :
۱۰. مدیر گروه:

اهداف LOG BOOK:

۱. کمک به دانشجو جهت ثبت دقیق و کامل تجربیات عملی که منجر به مستند سازی تجربیات، نمایان شدن کمبودها و تلاش در جهت رفع آنها می گردد.
۲. کمک به اساتید در ارزیابی روند آموزش هر دستیار و تعیین و فراهم آوردن تجارب مکمل و مورد نیاز در حیطه هایی که دانشجو نیاز بیشتری دارد.
۳. کمک به مسئولین دانشکده جهت ارزیابی میزان موفقیت بخش آموزشی در ایجاد زمینه کسب تجارب عملی دانشجویان
۴. تامین اطلاعات مورد نیاز جهت بررسی مجموعه تجارب هر دانشجو در پایان ترم تحصیلی همچنین پایان دوره آموزشی

مقررات :

۱. تمامی دانشجویان می بایست اطلاعات مربوط به تجربیات عملی خود را در قالب LOG BOOK جمع آوری نمایند.

۲. هر دانشجو می بایست LOG BOOK خود را شخصا" تکمیل نماید.
۳. هر دانشجو موظف است کلیه اطلاعات ثبت شده در LOG BOOK خود را به تفکیک به تایید استاد مربوطه برساند.
۴. تکمیل LOG BOOK می بایست از ابتدای دوره آموزشی شروع شود.
۵. استاد و مربی می تواند در هر زمان که تشخیص دهد LOG BOOK را جهت بررسی یا نسخه برداری در اختیار داشته باشد.
۶. تکمیل محل در نظر گرفته شده جهت تایید استاد، بر عهده ی استاد ناظر بر اقدام عملی می باشد.

اصول کلی تکمیل LOG BOOK:

۱. توصیه می گردد دانشجویان LOG BOOK خود را در تمام اوقات به همراه داشته باشند و اطلاعات را با نظم مشخص در آن ثبت نمایند. این روش سبب کاهش موارد ثبت اطلاعات از طریق رجوع به حافظه که معمولا" با خطا همراه است، خواهد گردید.
۲. اطلاعات مربوط به هر اقدام عملی یا فعالیت علمی می بایست در اولین زمان ممکن توسط دانشجو در جداول مربوطه ثبت و سپس به تایید استاد برسد.
۳. لطفا" در حفظ و نگهداری این LOG BOOK نهایت دقت را به عمل آورید.

لیست اقدامات تشخیصی درمانی ضروری جهت بخش...

(تعداد و نوع هر اقدام توسط اعضای گروه با توجه به سرفصل دروس مشخص می شود)

ردیف	نوع اقدام تشخیصی و درمانی	حداقل تعداد اقدام مورد نظر

جدول ثبت اقدامات تشخیصی درمانی

ردیف	تاریخ	سن و جنس بیمار	نوع اقدام	نوع نظارت	تایید استاد

راهنمای تکمیل جدول:

سن و جنس بیمار به صورت خلاصه نوشته شود. به عنوان مثال آقای ۴۹ ساله به صورت M/۴۹ نوشته شود.
نوع نظارت:

A: مشاهده اقدام B: کمک جهت انجام اقدام به استاد C: انجام اقدام با نظارت استاد D: انجام اقدام به صورت مستقل E: آموزش به سایر دانشجویان

جدول ثبت کنفرانس

ردیف	تاریخ	نام کنفرانس دهنده	عنوان کنفرانس	تایید استاد

جدول ثبت شرکت در Morning Report

ردیف	تاریخ	تایید استاد

جدول ثبت شرکت در Journal Club

ردیف	تاریخ	عنوان مقاله	نام ارائه دهنده	تایید استاد

جدول ثبت Case Report

ردیف	تاریخ	سن و جنس بیمار	تشخیص بیماری	تایید استاد

--	--	--	--	--

ارزشیابی استاد:

نام و نام خانوادگی دانشجو:

امتیاز					
۱	۲	۳	۴	۵	سطح معلومات
۱	۲	۳	۴	۵	توانایی عملی و معاینه فیزیکی
۱	۲	۳	۴	۵	مهارت های ارتباطی
۱	۲	۳	۴	۵	نظم و ترتیب
۱	۲	۳	۴	۵	انگیزش

۵ عالی

۴ خوب

۳ متوسط

۲ قابل قبول

۱ غیر قابل قبول

ارزشیابی کلی از دانشجو: امتیاز

ارزیابی شما از کار دانشجو بر اساس محتویات LOG BOOK و ارزیابی کلی شما:

نقاط قوت:

نقاط ضعف:

امضاء و مهر استاد

لطفاً به صورت خلاصه نقطه نظرات و تجربیات خود را در این بخش آموزشی بیان فرمایید.

امضاء دانشجو

منابع

١. Brown, Gavin, Earl Irving, and Peter J. Keegan. *An introduction to educational assessment, measurement, and evaluation: Improving the quality of teacher-based assessment*. ٢٠١٤.
٢. Saltman, Deborah C., Abdollah Tavabie, and Michael R. Kidd. "The use of reflective and reasoned portfolios by doctors." *Journal of evaluation in clinical practice* ١٨.١ (٢٠١٢): ١٨٢-١٨٥.
٣. Vernazza, C., et al. "Introduction of an e-portfolio in clinical dentistry: staff and student views." *European Journal of Dental Education* ١٥.١ (٢٠١١): ٣٦-٤١.
٤. Ferns, Sonia, and Kerri Moore. "Assessing student outcomes in fieldwork placements: An overview of current practice." *Asia-Pacific Journal of Cooperative Education* ١٣.٤ (٢٠١٢): ٢٠٧-٢٢٤.
٥. Denton, Gerald D., et al. "LITERATURE REVIEWS: Narrative Review: Use of Student-Generated Logbooks in Undergraduate Medical Education." *Teaching and learning in medicine* ١٨.٢ (٢٠٠٦): ١٥٣-١٦٤.
٦. Stieger, S., et al. "Learning objectives in logbooks as indicators of problems in teaching hospitals." *Journal of Medical and Biological Science* ٣ (٢٠٠٩).